

Projekt

z dnia 19 lutego 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W RZEPINIE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2023-2024 Gminnego Programu Ochrony Nad
Zabytkami na lata 2022-2025 dla Gminy Rzepin**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 ze zm.) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie Burmistrza Rzepina z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2022 — 2025 dla Gminy Rzepin, za okres od 2023 do 2024 roku, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rzepina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Ochrony Nad Zabytkami za lata 2023-2024

1. Wprowadzenie

Zgodnie z wymogami art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) Gmina Rzepin opracowała „Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2022 - 2025”. Program ten został przyjęty przez Radę Miejską w Rzepinie uchwałą nr LXV/417/2022 z dnia 27 października 2022 r. i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego w dniu 9 listopada 2022 r. Realizacja PROGRAMU weszła w życie po upływie 14 dni po jego ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

W myśl art. 87 ust. 5 w/w ustawy Burmistrz sporządza co dwa lata sprawozdanie z realizacji Programu, które przedstawia Radzie Gminy. Niniejsze sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Rzepin na lata 2022 - 2025” z lat 2023-2024 stanowi wypełnienie prawnego zobowiązania Burmistrza, wynikającego z treści ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Podstawowe cele programu opieki nad zabytkami zostały określone w art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami. Zgodnie z tym przepisem Program ma na celu w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;

2. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Na terenie gminy Rzepin znajduje się 8 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, w tym 1 stanowisko archeologiczne. Są to jedne z najcenniejszych elementów krajobrazu kulturowego na terenie gminy. Obiekty te objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292). Wszelkie działania podejmowane przy tego typu obiektach wymagają pisemnego pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Gmina Rzepin nie ma w posiadaniu zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków.

Gminna ewidencja zabytków obejmuje 385 obiektów i jest podstawą do sporządzenia Programów opieki nad zabytkami. Nakłada ona obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektów decyzji Warunków Zabudowy (WZ) oraz projektów budowlanych dotyczących obiektów ujętych między innymi w gminnej ewidencji zabytków. Należy podkreślić, że stan obiektów jest niezadowolający. Większość zabudowy mieszkalnej, znajdująca się w ewidencji uległa znacznemu zniszczeniu poprzez bezładną modernizację elewacji. Przywrócenie im pierwotnego wyglądu jest bardzo trudnym zadaniem.

3. Realizacja Programu

Gminny Program Opieki nad Zabytkami określa kierunki i działania podejmowane przez gminę mające na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego. Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. W okresie sprawozdawczym, za pomocą dostępnych i możliwych instrumentów prawnych, finansowych i społecznych były podejmowane działania, które miały na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Rzepin. W ostatnich dwóch latach stan ewidencyjny zabytków nieruchomych wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków nie uległ zmianie.

Zdecydowana większość obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków nie stanowi własności Gminy Rzepin. W związku z tym gmina nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad nimi. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, na każdym właścicielu i posiadaczu zabytku spoczywają obowiązki wynikające z zasad sprawowania opieki nad zabytkami. Dbanie o stan zabytku, tym samym ponoszenie nakładów na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane spoczywa na właścicielu i posiadaczu obiektu zabytkowego, dysponującego tytułem prawnym do zabytku. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie i finansowanie wspomnianych prac i robót jest zadaniem własnym. Pełna realizacja zadań z zakresu ochrony zabytków przez samorząd gminny powinna przebiegać dwutorowo, uwzględniając poniższe priorytety:

- 1) opieka nad zabytkowymi obiektami i obszarami, których właścicielem lub współwłaścicielem jest Gmina Rzepin;
- 2) kształtowanie przestrzeni publicznych oraz ochrona dziedzictwa kulturowego (w tym krajobrazu kulturowego) na całym obszarze Gminy Rzepin.

Gmina Rzepin jest właścicielem części obiektów zabytkowych, ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków. Gmina jako właściciel tych zabytków jest ustawowo zobligowana do opieki nad tymi obiektami, utrzymywania w dobrym stanie technicznym, przeprowadzania remontów i bieżących konserwacji. W okresie sprawozdawczym obiekty były poddawane wszystkim wymagającym Prawem budowlanym przeglądom, kontrolom stanu technicznego i instalacji.

Niezależnie od zapisów legislacyjnych Gmina powinna dołożyć wszelkich starań, aby stan zabytków, jak i całość przestrzeni publicznej, wpływał pozytywnie na jakość życia mieszkańców, a turystów zachęcać do dłuższych pobyków.

W ramach realizacji inwestycji w okresie objętym sprawozdaniem wykonano następujące zadania:

- 2022 r. - modernizacja dachu i elewacji budynku, znajdującego się przy ul. Słubickiej 21 w Rzepinie, kwota dotacji - 80 000 zł.
- 2022 r. - prace rekonstruktorskie przy kościele filialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, położonego we wsi Lubiechnia Mała - kwota dotacji 123 000 zł.
- 2023 r. - nie składano wniosków.
- 2024 r. - remont połaci dachowej i elewacji budynku, znajdującego się przy ul. Słubickiej 65 w Rzepinie - kwota dotacji 80 000 zł.
- 2024 r. - remont połaci dachowej i docieplenia stropodachu budynku, znajdującego się w Staroście nr 32 - kwota dotacji 80 000 zł.

4. Podsumowanie

Na podstawie analizy można stwierdzić, iż cele były realizowane w miarę możliwości dostępnych środków finansowych. Dalsze zachowanie dziedzictwa kulturowego będzie kontynuowane w kolejnych latach. W zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, gmina współpracuje z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi, fundacjami i kościołami, promując wartości materialne oraz niematerialne dziedzictwa kulturowego naszej gminy.

UZASADNIENIE

Uchwałą Nr LXV/417/2022 Rady Miejskiej w Rzepinie z dnia 27 października 2022 r. został przyjęty "Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Rzepin na lata 2022-2025". Stosownie do dyspozycji art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) organ wykonawczy sporządza, co dwa lata, sprawozdanie z jego realizacji, które przedstawia radzie gminy.

Załącznik do przedmiotowej uchwały prezentuje zakres działań podejmowanych przez Gminę Rzepin w zakresie opieki nad zabytkami w okresie sprawozdawczym, przypadającym na lata 2023-2024.

Podjęcie przedmiotowej uchwały stanowi realizację ustawowego wymogu odniesienia się przez Radę Miejską w Rzepinie do przedłożonego przez Burmistrza Rzepina sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami, tym samym podjęcie niniejszej uchwały wydaje się w pełni uzasadnione.